

- Deutsche Volksmärchen* / [Gesammelt und herausgegeben von A. Merkelbach]. – Kassel : Bärenreiter-Verlag. 1946. – 103 S.
- Deutsche Volksmärchen aus Schwaben* / [Gesammelt von E. Meier]. – Stuttgart : C. P. Scheitlin's Verlagshandlung, 1852. – 322 S.
- Deutsches Märchenbuch* / [Herausgegeben von L. Bechstein]. – Leipzig : Verlag von Georg Wigand, 1847. – 301 S.
- Kinder- und Hausmärchen* / [Gesammelt durch die Brüder Grimm]. – Düsseldorf und Zürich : Artemis & Winkler Verlag, 1995. – 845 S.
- Stephenson G. Das Bild des Weges in der Religionsgeschichte / G. Stephenson // *Zeitschrift für Religions- und Geistesgeschichte*, 1993. – S. 289-308.
- Wunderlich D. Raum, Zeit und das Lexikon / D. Wunderlich // *Sprache und Raum. Psychologische und linguistische Aspekte der Aneignung und Verarbeitung von Räumlichkeit. Ein Arbeitsbuch für Lehren und Forschung* / [Harro Schweizer (Hrsg)]. – Stuttgart : Metzler, 1985 – S. 66-89.

УДК: 811. 111'373:004

КІЗИЛЬ М. А.

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

СОЦІОФУНКЦІОНАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ЛЕКСИКИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНОСФЕРИ

Статтю присвячено дослідженню соціофункціональних характеристик англійськомовної інноваційної лексики сфери комп'ютерних технологій. Подібні характеристики визначаються шляхом з'ясування конкретних екстралінгвальних факторів, що зумовлюють появу, функціонування та розповсюдження інноваційних засобів, які використовуються для номінації понять і реалій комп'ютерної техносфери в англійській мові. Аналіз соціофункціональних характеристик інноваційної комп'ютерної лексики англійської мови здійснюється з огляду на контексти її реального використання.

Ключові слова: соціофункціональні характеристики, інноваційна лексика, англійська мова, комп'ютерна техносфера.

Кизиль М. А. Социофункциональные характеристики англоязычной инновационной лексики компьютерной техносферы.

Статья посвящена исследованию социофункциональных характеристик англоязычной инновационной лексики сферы компьютерных технологий. Подобные характеристики определяются путем выяснения конкретных экстралингвальных факторов, которые обуславливают появление, функционирование и распространение инновационных средств, используемых для номинации понятий и реалий компьютерной техносферы в английском языке. Анализ социофункциональных характеристик инновационной компьютерной лексики английского языка осуществляется с учетом контекстов ее реального использования.

Ключевые слова: социофункциональных характеристики, инновационная лексика, английский язык, компьютерная техносфера.

Kizil M. A. Sociofunctional Characteristics of the English Language Innovative Lexicon of the Computer Technosphere. The article is devoted to the investigation of sociofunctional characteristics of the English language innovative lexicon of the computer science sphere. Such characteristics are determined by means of clarifying of the particular extralingual factors that stipulate the emergence, functioning and spreading of innovative means, used for nomination of the notions and realities of the computer technosphere in the English language. The development of the computer technosphere itself, social changes that take place in the English speaking communities due to this development, its role in people's life, the priority of coding of notions and phenomena of the computer-mediated reality by means of the English language are considered to be those extralingual factors that predetermine the development of the English language innovative lexicon of the abovementioned sphere. Its innovative lexical units become means of nomination of different types and models of computers, software and computer programmes, mistakes, spams, viruses, antiviruses, names of specialists, worked in the sphere of computer technologies, their kinds of professional activity, deeds and actions. Innovative units are used for nomination of special places where computer equipment is produced.

The vast bulk of new words and word-combinations appeared in the English language due to the development and evolution of the Internet sphere. The notion of the Internet sphere itself is very capacious and multifaceted. Constant changes that take place in the Internet sphere give rise to numerous innovative means. English language lexical innovations become means of nomination of different web-portals, web-sites, web-pages, web-advertisements, their characteristics and peculiarities of design. Some technical terms acquire new meanings due to the development of the Internet sphere. Many innovative lexical units from the Internet sphere become multifunctional and used in other social and communicative spheres as well. The sociofunctional characteristics of these units are determined with regard to the contexts of their real usage.

Key words: sociofunctional characteristics, innovative lexicon, the English language, computer technosphere.

Наприкінці ХХ – початку ХХІ століть сфера комп'ютерних технологій стає одним із головних джерел поповнення англійської мови інноваційними одиницями. У цій сфері постійно відбуваються зміни: вдосконалюються та створюються нові комп'ютери, комп'ютерне та комунікаційне обладнання, з'являється нове програмне забезпечення, його модифікації тощо. У зв'язку з цим з'являється велика кількість нових понять, які потребують мовного позначення.

Англійськомовні інноваційні одиниці комп'ютерної техносфери є об'єктом зацікавлення багатьох вітчизняних [Зацний 2001; Лазебна 2013; Махачашвілі 2013; Чирвоний 2010] і зарубіжних лінгвістів [Карамызова 2003; Сытникова 2011]. Проте соціофункціональні

характеристики цього шару лексичного складу англійської мови ще й до тепер не було досліджено ними, чим і зумовлена **мета** даної статті. Її **завдання** полягають у встановленні кореляції між науково-технічними та соціальними факторами розвитку означеної техносфери та процесами поповнення словникового складу одиницями на позначення її понять в англійській мові, висвітленні ролі конкретних науково-технічних і соціальних чинників у інноваційних процесах лексичного складу англійської мови сфери комп'ютерних технологій.

Отже, **об'єктом** даної статті є лексичні інновації, які виникли в англійській мові ХХІ століття у зв'язку з розвитком і піднесенням означеної сфери. **Предметом** статті виступають соціофункціональні характеристики визначеного корпусу лексичних одиниць.

Про постійний розвиток сфери комп'ютерних технологій свідчить не тільки застарівання самого слова *computer*, але й поява безлічі нових слів на позначення, так званих, «новітніх комп'ютерів», зокрема: *tablet computer* – електронний планшет із сенсорним екраном; *phalbet* (від «*phone*»– *телефон* та «*tablet*» – *планшет*) – смартфон із сенсорним екраном, розмір якого знаходиться між розміром типового смартфона та планшетного комп'ютера; *communicator* – кишеньковий персональний комп'ютер, доповнений функціональністю мобільного телефону; *UMPC* (від «*ultra-mobile personal computer*») – мініатюрний комп'ютер, розмір якого є дещо середнім між планшетним і кишеньковим ПК та який виконує майже всі ті операції, що і звичайний комп'ютер; *smartphone* (досл. *розумний телефон*) – мобільний телефон, доповнений функціональністю персонального комп'ютера; *rocket communicator* – прилад, який являє собою поєднання властивостей «телекомунікатора» з мініатюрним комп'ютером.

З'являються також нові одиниці номінації виміру комп'ютерної пам'яті, що вказує на можливість збільшення її потужності, наприклад: *yotabyte* – септибайт, одиниця виміру кількості інформації, що дорівнює 1027 байтам, *brontobyte* – бронтобайт, 1024 септибайт, що дорівнює $1.24 * 10^{27}$ байтам.

Як свідчать приклади, інноваційні одиниці, що стають засобами номінації сучасної комп'ютерної техніки, можуть містити в своєму значенні назви її виробників і технічні характеристики, зокрема: *Wintel* (*Windows + Intel*) – комп'ютер, на базі процесорів корпорації Intel, що працює під управлінням операційної системи Windows; *Mactel* (*Macintosh + Intel*) – комп'ютер, на базі процесорів корпорації Intel, що працює під управлінням операційної системи та програмного забезпечення Macintosh.

Відзначаємо, що назви комп'ютерного та комунікаційного обладнання, відбиті в інноваційних одиницях, можуть створюватися за аналогією з назвами компаній їх виробників, наприклад: *CrackBerry* – комп'ютер, виготовлений компанією Блекбері; особа, яка користується тільки таким комп'ютером (*In Washington and elsewhere, the devices are referred to as 'CrackBerries' because of their addictive quality. Philippe Reines, a 34-year-old Democrat who works on Capitol Hill (and who coined the term 'blirting', for BlackBerry flirting), said he went through severe withdrawal after finding that Martha's Vineyard lacked BlackBerry reception.* – The New York Times, May 30, 2004).

Канадська компанія-виробник сучасної техніки *BlackBerry*, досить популярна як у самій країні, так і за її межами, отримала свою назву від назви першого комунікатора *BlackBerry*, представленого в країні в 1997 році своєю компанією-прабатьком *Research in Motion* [Frauenfelder 2013, с. 174]. Перші комунікатори виглядали як пейджери з великим екраном, а їх основною функцією було корпоративне спілкування. Сучасні смартфони *Blackberry* надають можливість працювати з електронною поштою, SMS, дозволяючи також переглядати інтернет-сторінки, а також працювати з іншими віддаленими сервісами [Носов 2006, с. 69].

Жвавий інтерес до комп'ютерної техніки, звичка до оновлення комп'ютерів, придбання вдосконалених моделей, що існує, зокрема, у значній кількості громадян США, спричинили появу в країні інтенсивного рекламування тих моделей комп'ютерів, розроблення яких ще до

кінця не завершено. Про це, зокрема, свідчить виникнення та поширення лексичної інновації *marketecture* – нова модель комп'ютера, яку інтенсивно рекламують хоча вона ще не завершена (*The Advanced Micro Devices and Intel debate, always a heated one (er, sorry), has come to the fore after the launch of AMD's Athlon XP last week. With it comes the marketecture hype that outright processor speed isn't everything, and good luck to them if it proves to be the case*) [InfoWorld, Oct. 15, 2001].

Рекламують також і продукцію програмного забезпечення, яка тільки розробляється, а її фрагменти у вигляді слайдів показуються на презентаціях. Позначення такої продукції відбувається за допомогою інноваційної одиниці *slideware*, наприклад: *All this may sound like a description of 'slideware' – those glowing overhead presentations given by software salesmen that rarely deliver what they seem to promise* [The Economist, April 14, 2001]. Поступове проникнення і впровадження нових видів техніки в усі галузі суспільного життя отримує в англійській мові назву – *techno-creep*.

Постійне оновлення комп'ютерної бази, її апаратного устаткування, програмного забезпечення, нових програм, розроблених, у тому числі, і для мобільних телефонів, підтверджує велика кількість інноваційних одиниць, що з'являються в англійській мові для їх позначення, наприклад: *ad blocker* – програма, розроблена для запобігання появи реклами, що з'являється на веб-сторінці (*Mozilla launches Focus, a new ad-blocker for iOS* [The Verge, December 8, 2015];

- *adware* – спеціальна програма для реклами через Інтернет, особливо для «живих рекламних роликів» (*The alien programs extend well beyond viruses and worms to new categories known as spyware and adware*) [Austin American-Statesman, Sept. 4, 2003];

- *mobisode* (*mobile + episode*) – коротка програма чи її уривки, які можна подивитися на екрані мобільного телефону (*Cuse said the mobisodes, about 90 seconds each, will give hardcore Lost viewers more information that they probably weren't going to get through the show itself*) [The Toronto Sun, June 16, 2007];

- *MoSoSo* (*Mobile Social Software*) – програма, що дозволяє використовуватися мобільним телефоном для того, щоб знайти людей та поспілкуватися з тими, хто перебуває поряд (*MoSoSos are the mobile equivalents of online social networks like Friendster and LinkedIn. They help users find old friends, or potential new ones, on the go. Typically, users set up a profile listing interests, hobbies and romantic availability. They also state what kind of people they'd like to meet. Because the service is tied to a mobile device, it knows when people with similar interests are near each other*) [Wired News, March 8, 2005];

- *SoLoMo* – програма для мобільного телефону, що дозволяє користуватися соціальними мережами та надає дані про місце розташування (*One of the panel moderators at Social-LoCo cited a term coinage by noted Silicon Valley investor John Doerr that's more useful to understanding what Google is up to than the concept 'social' alone: SoLoMo, or social + location + mobile*) [InformationWeek, May 6, 2011];

- *scalper-bot* – програма, розроблена для купівлі та продажу квитків на концерт, шоу, розважальних програм тощо. (*Von Ahn wrote a program that generates four random letters and numbers, distorts them, and places them on a fuzzy background. Type in the four characters correctly and you're in. Von Ahn dubbed his invention the Completely Automated Public Turing Test to Tell Computers and Humans Apart – or Captcha – and when Yahoo began using it, the spambot problem was greatly reduced. Soon, Ticketmaster was using Captchas to keep scalper-bots at bay, and AOL and Microsoft adopted them to protect their email systems*) [Wired, July 1, 2007].

Інноваційні одиниці також стають засобами номінації видів комп'ютерних помилок, які постійно з'являються в зв'язку з розвитком програмного забезпечення: *bohrbug* – *Second, although Heisenbugs may constitute the majority of software faults in some environments, our experience indicates that many network failures resulting in extensive system outages have been caused by rarely triggered Bohrbugs. As an extreme example, 99% Heisenbugs may contribute only*

1% of total down time because they can be easily bypassed, while the remaining 1% Bohrbugs may cause 99% of total down time – IEEE Transactions on Computers Vol. 46 (10), October 1, 2000; heisenbug – Building concurrent systems is hard. Subtle interactions among threads and the timing of asynchronous events can result in concurrency errors that are hard to reproduce, and debug. Stories are legend of so-called 'Heisenbugs' that occasionally surface in systems that have otherwise been running reliably for months. Slight changes to a program, such as the addition of debugging statements, sometimes drastically reduce the likelihood of erroneous interleavings, adding frustration to the debugging process [8thUSENIX Symposium on Operating Systems Design and Implementation, October 8, 2008].

Інноваційне позначення отримують види спамів, наприклад:

- *empty spam – But throughout last spring and summer, many e-mail users reported that their literary spam was arriving without any attachments or sales pitches; it was just text, harmless and sometimes fascinating. Bloggers and even the Jargon Watch column in Wired magazine, which termed the phenomenon 'empty spam', seemed charmed by it [The New York Times, December 10, 2006];*

- *spim – Marketers have never seen a medium they didn't want to exploit. So it is that spam has come to instant messaging-yielding IM spam, or spim. It's been around a few years, but only in the past few months has it reached the threshold of disruption [Information Week, January 19, 2004]; doorway scam – The same is true for the trick known as 'doorway scams' This method involves constructing the site so that the content will appear high on the search results. For example, a search on 'livestock' may result in a 'hit' list with a porn site on bestiality [McFarland, May 8, 2007]; web cramming – The FTC said that in a web cramming case, one defendant, not immediately identified, will return more than \$3 million to consumers [The Vancouver Sun British Columbia, November 1, 2000]; нові види комп'ютерних вірусів, а також програми, що руйнують системи та розсилають віруси, наприклад:*

- *malware – Technological old timers – that is to say, those of us who were computing before the advent of the Internet – remember when getting your system infected by malicious software, or 'malware', was actually relatively difficult [PC Magazine, May 8, 2001]; targeted Trojan horse – Banks, too, need to put in similar monitoring systems to score every single activity for risk, particularly at a time when phishing, pharming and targeted Trojan attacks are becoming more common, he says [Computerworld, November 7, 2005]; Friends and Family virus – yeah, buddy of mine just had his OSX machine hacked yesterday... sent me and about 50 other coworkers, friends and family virus linked AIMS [TalkBass, December 13, 2009];*

- *digital pathogen – Digital pathogens spread so quickly, however, that even the most diligent patchers could be at risk. At a security symposium last August, Mr. Staniford and two co-authors presented 'How to Own the Internet in Your Spare Time', which described a computer simulation of a worm attack. The worm in the simulation attacked machines that had been selected earlier as ripe targets, instead of randomly probing the Internet. The simulation found that within 15 minutes, the worm would have infected more than nine million machines. Mr. Staniford called it the Warhol worm, a nod to Andy Warhol's famous line about fame [The New York Times, September 7, 2003]; антивірусні програми (Availasoft, Avertive, Microsoft Security Essentials і т.і.).*

В англійській мові з'являється велика кількість інноваційних засобів номінації фахівців комп'ютерної галузі. Такі одиниці є неофіційними засобами їх позначення, наприклад: *brogrammer, computer nerd, cyberguru, cybernerd, geek, supernerd, technogeek, technoguru, technopundit, technoner, technosavant, ubernerd*. Новітні одиниці виступають також офіційними засобами позначення комп'ютерних професій в англійській мові, наприклад:

- *knowledge engineer – людина, яка збирає інформацію та інкорпорує її в комп'ютерні програми, зокрема, такі, як експертні системи та системи оброблення природної мови (But now dozens of technology start-ups are commercializing linguistics research, and competing to hire the relatively small pool of specialists on the topic, which isn't even taught at many U.S.*

universities. Suddenly, linguists have their pick of jobs as lexicographers, 'knowledge engineers' and 'vocabulary-resource managers [The Wall Street Journal, May 30, 2000];

- *information tamer* – спеціаліст з розроблення та написання технічної документації (*In the United States, there are now highly paid professionals charged with translating obscure technical language, although we are not greatly filled with hope about the chances of their success as even their job description charters dangerously murky linguistic waters. They are called 'information tamers', or 'information designers', and they are the new wave of corporate language mangler wranglers. The necessity for their very existence proves that the war is far from over* [The Southland Times, March 16, 2002].

Інноваціями позначаються і дії фахівців, наприклад: *doorknob rattling* – *On April 29, system administrators detected a 'doorknob rattling incident' in which an interloper unsuccessfully tried to enter and retrieve account information from Chretien's Web server, the latest in a string of occurrences detailed in the records* [Calgary Herald (Alberta, Canada), December 3, 2000]; *...rain dance* – *used for any desperate action taken to correct a problem and originally used for computer hardware – reseating circuit boards, reconnecting cables, etc. – as if that will magically fix an awkward bug* [Daily Record, November 4, 2000].

Інноваційні одиниці також стають засобами номінацій місць, в яких відбувається розроблення та виробництво нового комп'ютерного та комунікаційного обладнання, його програмного забезпечення і т. ін, наприклад:

- *cyberpark* – кіберпарк, велика територія, на якій сконцентровано «хай-тек» компанії, територія високотехнологічних комунікацій, наприклад: *A senior government official, B. V. Naidu, said on Friday that the Department of Electronics' Software Technology Parks of India will set up a 'cyberpark' to promote the growth of small and medium enterprises. 'The cyberpark will help hundreds of small and medium businesses make use of state-of-the-art communications and other facilities for developing software,' Mr. Naidu said* [Journal of Commerce, April 7, 2000];

- *technorium* – технічна лабораторія, в якій розробляються нові види комп'ютерних технологій; *nerdistan* – містечко, передмістя, в якому зосереджуються провідні високотехнічні галузі промисловості, яке заселене переважно технічними спеціалістами високого класу; *Siliconia* – центр підприємств сучасної інформаційної техніки (загальна назва від *Silicon Valley*); *Silicon Hills* – центр електронної техніки в штаті Техас; *Silicon Mountain* центр підприємств сучасної інформаційної техніки в штаті Колорадо (США).

Для позначення об'єднання «хай-тек» компаній, які вважаються одними із найбільш впливових у світі, з'являється також акронім *GAFA* (від *Google, Apple, Facebook, and Amazon*), наприклад: *There's a new word: GAFA. It's an acronym, and it has become a shorthand term for some of the most powerful companies in the world – all American, all tech giants. GAFA stands for Google, Apple, Facebook, and Amazon* [Quartz, December 1, 2014].

Якщо в 90-х рр. XX століття позначення розбіжностей в соціально-економічному статусі людей, які володіли сучасною технікою, та таких, що її не мали, відбувалося за допомогою одиниць *cyber-inequality* – кібернерівність, *computer gap* – комп'ютерний розрив, то нині подібний статус визначається інноваційним словополученням *digital divide*, наприклад: *This is the digital divide, now more than a decade old, a rarely discussed schism in which the unconnected are second-class citizens. In some parts of this so-called Internet ghetto, the screech of a telephone modem dialing up to get online is not uncommon. And with dial-up, YouTube is impossible to use* [The Washington Post, July 23, 2007].

На початку XX століття вказана одиниця отримує також значення «прірва між багатими, комп'ютеризованими і бідними країнам», наприклад: *Many people worry that the 'digital divide' is unbridgeable. Rich countries grow richer from their high-tech industries, which allow them to invest in the next generation of high-tech products. Poor countries, excluded from such opportunities, fall even further behind* [The Economist, Nov.10, 2001].

На сьогоднішній день вже не тільки в США, Великобританії, Японії, але й інших країнах світу говорять про глобальну комп'ютеризацію (*global computerization*), а також про існування таких понять, як кіберкультура (*cyberculture*) – нова за формою і за змістом культура в суспільстві, яке практично в усіх сферах життя використовує комп'ютерні технології, кіберетика (*cyberethics*) – нові морально-етичні норми, які виникають у зв'язку з комп'ютеризацією суспільства.

У ХХІ столітті Інтернет, комп'ютери та комп'ютерне обладнання стають вже не тільки «надбанням» молодих — цифрового покоління (*digital generation, Generation D*), покоління Інтернету (*Net generation, N-Gen*), кіберпокоління (*cybergeneration*), покоління інтернетівської економіки (*dot-com generation*), так званими, скринейджерами (*screenager – a young person who has grown up with, and is therefore entirely comfortable with, a world of screens, particularly televisions, computers, ATMs, cell phones, and so on*), але й літніх людей. Їх ставлення до нової техніки значно змінюється.

Якщо в попереднє десятиліття значна кількість людей страждала кіберфобією (*cyberphobia*) чи технофобією (*technophobia*), то в останнє десятиліття різко зростає кількість людей віком понад п'ятдесяті п'яти років, які активно користуються мережею Інтернет. Таких людей позначають в англійській мові словосполученням *silver surfers: The number of people older than 55 using the Internet in the UK has increased by nearly 90 per cent from 2001, according to a new survey from NetValue. More than 2m people 55 and older were regularly accessing the internet in February, accounting for 13 per cent of the total home UK online population. The UK has one of the highest percentages of 'silver surfers' in Europe, surpassed only by Sweden with 17.4 per cent and Denmark with 16.3 per cent, while this age group accounts for only 3.5 per cent of Spain's home internet population* [Europemedia.net, Apr.4, 2002].

Аналіз фактичного матеріалу дозволяє зробити висновок, що найбільш численними є інновації, які виникли та продовжують виникати в ХХІ столітті для номінації реалій та понять інтернет-сфери та так званої сфери (сектора) високотехнологічних комунікацій (*high tech communication sector*), яку вважають «органічним породженням і продовженням» сфери комп'ютерних технологій [Frauenfelder 2013, с. 152].

Поняття «інтернет-сфера» є дуже ємним і багатограним, що включає не тільки «технічні», але й безліч інших понять і реалій, пов'язаних з іншими сферами. Постійні зміни, що відбуваються в означеній сфері, її розвиток викликає появу інноваційних засобів номінації. Саме екстралінгвальний фактор є визначальним у розвитку корпусу неолексики на позначення понять інтернет-сфери. Так, наприклад, сама мережа Інтернет, яка вже має традиційні назви (*Internet, World Wide Web, Web, web, www*), отримує в англійській мові інноваційне позначення: *Evernet* – мережа, до якої можна завжди приєднатися. У 2005 році з'являється також інноваційна одиниця *Intelnet (intellect+internet)*, тобто «Інтернет для інтелектуалів» (*Intelnet is an intellectual response to the challenge of the expanding electronic universe, an attempt to connect on intellectual levels those cyberspaces that can be connected electronically and to bring the humanistic 'message' of the Internet in line with electronic media*) [Technology Review, Oct. 12, 2005].

Інноваційного значення набуває й лексична одиниця *computational grid*, що походить від терміна *grid computation*, який виник у сфері обчислювальної техніки зі значенням «*грид-обчислювання*» (від англ. *grid* – решітка, мережа) – форма розподілення обчислювань, в якій «віртуальний комп'ютер» представлено у вигляді кластерів, пов'язаних між собою за допомогою мережі гетерогенних комп'ютерів, які працюють для оброблення великих масивів даних і вирішення інших завдань, що потребують високої продуктивності. На сьогоднішній день словосполучення *computational grid* отримало значення велика кількість комп'ютерів, об'єднаних інтернет-мережею, що використовуються для вирішення певних складних завдань (наприклад, у корпорації).

Вказану інноваційну одиницю можна вважати «ретронімом» – новим позначенням вже відомого об'єкта у зв'язку з появою його нових різновидів і необхідністю тим самим більш чіткого розмежування старого та нового поняття [Safire, с. 22]. Зазначимо, що інноваційні одиниці з'являються у зв'язку з появою нових пристроїв, що дозволяють приєднатися до всесвітньої мережі Інтернет (наприклад, *residential gateway* – домашній пристрій, що забезпечує швидкий доступ до мережі Інтернет і надає можливість встановити маршрут для отримання даних на комп'ютер, телевізор, стерео).

Англійськомовні інновації слугують також засобами номінації видів веб-порталів, веб-сайтів, веб-сторінок, веб-оголошень, їх характеристик і особливостей дизайну, наприклад:

- *voice portal* – войс-портал, голосовий портал (*Voice portals are in their infancy, but when they're at their best, they allow you to navigate sites by voice alone, using both voice-recognition and voice-synthesis techniques. At their worst, they're frustrating and can have comical foibles. For instance, one site interpreted a cough as a request for the weather in Beirut* [ZDNet AnchorDesk, July 12, 2000];

- *Googleverse* – веб-сайти, тематичні новини та інші матеріали, зареєстровані в системі пошуку «Гугл»; а також товари, послуги та технології, пов'язані із системою «Гугл» (*In essence, this searchable storehouse of user-contributed material reverses the usual order of things in the Googleverse*) [The Washington Post, Nov. 17, 2005];

- *horizontal portal* – сайт інтернет-порталу, який пропонує широкий спектр інформації та послуг (*Sites like Excite, Netcenter, and Yahoo! appeal to a much broader audience base and are considered horizontal portals*) [PC Magazine, March 1, 2000];

- *DWS (Dynamic Website Page)* – динамічний сайт, тобто сайт, що складається з динамічних сторінок – шаблонів, контенту, скриптів тощо, які з'являються у вигляді окремих файлів (*A client-side dynamic web page processes the web page using HTML scripting running in the browser as it loads*) [PC Magazine, July 1, 2007];

- *cornea gumbo* – веб-сторінка, оголошення, перепроектовані, сплутані, які є змішенням фарб, шрифтів, зображень (*Folks who love splashy images and page layout may think of the oversized Inside the publishing revolution: The Adobe story as 'eye candy' or 'cornea gumbo', while those with a text-oriented bent may say that the images overwhelm the content*) [Technical Communication, May 1, 2004];

- *cobweb page* – веб-сторінка, яка не оновлювалася довгий час (*Okay, okay...so I ran a teensy bit longer between updates than I planned. (If I'd gone any longer, I'd have to start calling this my cobweb page)* [InfoWorld, April 26, 2001];

- *pop-under* – спливаюча сторінка, що містить рекламу та відкривається на задньому фоні (*Tilting toward the obnoxious is a new format dubbed the 'pop-under' that hides behind your Web browser's main window and surprises you when you try to close the browser. Pop-under ads hawking a 'Tiny Wireless Video Camera' were shown so many times last month that X10.com, the camera maker, was the fifth most heavily trafficked site on the Web, according to Jupiter Media Metrix*) [The Washington Post, June 21, 2001];

- *pop-up* – спливаюча сторінка, що містить рекламу та відкривається на передньому фоні (*A variation on the pop-up window is the pop-under advertisement, which opens a new browser window hidden under the active window. Pop-up ads do not interrupt the user immediately and are not seen until the covering window is closed, making it more difficult to determine which web site opened them*) [The Washington Post, June 21, 2001];

- *skyscraper ad* – оголошення, яке розміщене вертикально на сторінці веб-сайта (*The site is also selling the popular, new skyscraper ad unit, which runs vertically down the right-hand of some interior pages*) [Advertising Age, May 14, 2001];

- *mullet strategy* – дизайн веб-сайта, в якому його основні сторінки написані професійно, відредаговані та правильно розташовані, у той час, як усі інші базуються на змісті, наданому волонтерами та відвідувачами сайта (*The latest buzz term in IT circles is the 'mullet strategy'. It's*

a technique the big internet sites such as CNN, Youtube and MySpace are now turning to – 'business up front, party in the back'...) [The Daily Telegraph, April 5, 2008].

Саме Інтернет у зв'язку з його глобальним поширенням та масовим використанням став основним фактором породження великої кількості інноваційних одиниць англійської мови, які стають багатофункціональними та використовуються в різних соціальних сферах англійськомовних суспільств.

Висновки. Комп'ютерна техносфера є середовищем, що зумовлює і визначає породження та функціонування англійськомовних комп'ютерних інновацій. Подібні одиниці виступають засобами позначення видів і моделей комп'ютерів, їх модифікацій, технічних характеристик, програмного забезпечення та нових програм, видів комп'ютерних помилок, спамів, вірусів, антивірусів, назв фахівців комп'ютерної галузі, понять і реалій інтернет-сфери. Визначення корелятивного зв'язку між науково-технічними факторами, що зумовлюють розвиток сфери комп'ютерних технологій, соціальними змінами, що відбуваються в англійськомовних суспільствах завдяки цьому розвитку, а також явищами та процесами поповнення словникового складу англійської мови сфери комп'ютерних технологій, дозволяє говорити про соціофункціональні характеристики її одиниць. Подібні характеристики визначаються нами також з огляду на контексти реального використання інноваційних одиниць комп'ютерної лексики.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у з'ясуванні соціофункціональних характеристик тих одиниць інноваційної лексики англійської мови, поява та розповсюдження яких у різних сферах життєдіяльності представників англійськомовних спільнот зумовлена впровадженням в ці сфери комп'ютерних технологій.

Література

- Зацний Ю. А. Сучасні інформаційні технології й інновації англійської мови сфери економіки / Ю. А. Зацний // Вісник Запорізького державного університету. Серія : Філологічні науки. – Запоріжжя, 2001. – № 3. – С. 51-53.
- Кармызова О. А. Компьютерная лексика : структура и развитие : дис. ... канд. филол. наук: 10.02.19 / Ольга Андреевна Кармызова. – Воронеж, 2003. – 217 с.
- Лазебна Н. В. Структурно-семантичні і функціональні особливості комп'ютерної термінологічної лексики з образним компонентом у сучасній англійській мові : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Наталія Валеріївна Лазебна. – Запоріжжя, 2013. – 212 с.
- Махачашвілі Р. К. Динаміка англомовної інноваційної логосфери комп'ютерного буття : дис. ... докт. філол. наук: 10.02.04 / Русудан Кирилівна Махачашвілі. – О., 2013. – 400 с.
- Носов Н. А. Технологии виртуальной реальности. Состояние и тенденции развития / Н. А. Носов. – М. : Ин-т человека РАН, 2006. – 160 с.
- Сытникова Т. А. Англоязычная компьютерная техническая терминосистема как объект лингвокогнитивного исследования : автор. дис. ... канд. филол. наук. : спец. 10.02.04 / Татьяна Анатольевна Сытникова. – Владивосток, 2011. – 23 с.
- Чирвоний О. С. Комп'ютерний лексикон сучасної англійської мови : структурний, семантичний, функціональний аспекти : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Олександр Сергійович Чирвоний. – Одеса, 2010. – 276 с.
- Frauenfelder M. The Computer : An Illustrated History From its Origins to the Present Day / M. Frauenfelder. – Los Angeles : Carlton Books, 2013. – 256 p.
- Safire W. Return of the Reironyms / W. Safire // The New York Times Magazine.– 1995. – March 15. – P.22-23.

УДК: 811.161.2'373.423

КІЙКО С. В.

(Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича)

МІЖМОВНА ОМОНІМІЯ У СВІТЛІ РІЗНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

У статті розглянуто різні підходи до тлумачення явища міжмовної омонімії у руслі теорії міжмовних контактів, теорії перекладу, методики викладання іноземних мов, а також загального мовознавства і контрастивної лінгвістики. Прослідковано визначення міжмовної омонімії у різних лінгвістичних дисциплінах і наведено типологію розходжень у семантиці міжмовних омонімів. Описано роль та місце міжмовної омонімії як чинника перекладацької та білінгвальної інтерференції та фіксатора реалій чужої культури у новому культурно-мовному середовищі.

Ключові слова: міжмовна омонімія, теорія міжмовних контактів, теорія перекладу, методика викладання іноземних мов, загальне мовознавство, контрастивна лінгвістика.